

1927. október 3.
BURESTI

Szerkesztőség, kiadó-
iroda és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
Uj (Brassai-utca) 10.
Telefon:
Szerk. és kiadóhiv.
9-77
Egyes szám ára
vissza és vidék
Bukarestben is

Dr. Ramasetter Róbert
Budapest
Diszkrét 2. II. 8.

AZ ÉLET

ESZÉK-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

Csehszlovákiában

Egy hónapra	40.-
Egyes szám	3.-

1927 október 4 Kedd Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 223 szám 5688 Tisri 8

A veszedelmes november 1

November elseje kritikus napja lesz nagyon sok romániai polgárnak. Az érvényben levő lakbértörvény szerint ugyanis november elsején kivételesen a lakbértörvény védelme alól a lakásoknak egy bizonyos kategóriájára s a háziurnak jogában lesz — tíz év után most először — minden indokolás nélkül felmondani lakójának, vagy tőle olyan bért kérni, amilyent épen akar. A veszedelmes dátum közeledése természetesen nagy aggodalommal tölti el a lakók ama kategóriáját, amelyet a törvénynek ez a rendelkezése elsősorban sújt. Sajnos, ez a kategória jobbra a dolgozó munkáselemekből és egyéb kisemberekből rekrutálódik, mert a közhivatalnokokat továbbra is védőszárnyai alatt tartja a törvény. Ennek a növekvő aggodalomnak adott kifejezést az a népgyűlés, amely a kolozsvári szociáldemokrata párt rendezésében zajlott le vasárnap délelőtt az építőmunkások székházában. A gyűlésen követelték a lakbérszerződéseknek egy évre való meghosszabbítását, követelték továbbá, hogy a kormány lásson hozzá végre munkás- és tisztviselő lakások építéséhez, hogy a nagyfokú lakásnyomorúság enyhüljön.

A lakóknak kétségtelenül igazuk van, amikor a veszedelem közeledtével feljajdulnak és a nagy nyilvánosság előtt hallatják panaszaikat. A most érvényben levő lakbértörvény egyáltalán nem mondható szerencsés és szociális szelleműtől áthatott alkotásnak, mert azokat védi meg legkevésbé a lakászsora ellen, akik erre a védelemre a legjobban rászorulnak. A legfőbb hibája azonban a törvénynek az, hogy semmi olyan intézkedést nem tartalmaz, amely a lakásépítést intézményesen elősegítené és biztosítaná. Már pedig az új lakások tizezreinek felépítése nélkül a romániai lakásprobléma meg nem oldható. A törvényes védelem alatt álló lakbérszerződések rendszere amúgy sem lehet állandó jellegű, mert kapitalista berendezkedésű államban az ilyen felemás kommunista szisztéma nem állandósítható. A mi polgári társadalmunkban a lakásprobléma csak ott nem okoz fejtörést, ahol fölös számú lakás áll rendelkezésre és a szabad verseny normalizálja a lakbéréket.

Kormányunknak nem kellett volna túl messze fáradságba fordítania példáját a lakbértörvény elkészítésénél. Csak átiratot kellett volna intéznie a bécsi városi tanácshoz és megkérdezni, miként lehetséges az, hogy ebben a szegény, lerongyolódott városban az utóbbi évek alatt a kislakások tizezrei épültek fel, mégpedig állami, illetve városi támogatással. Bécsben ugyanis egy valóban szociális szellemmel áthatott lakástörvényt készítettek, amely védelembe veszi ugyan a lakókat, néha túlságosan is a háztulajdonos rovására, de ugyanakkor progresszív módon megadóztatja őket s az így befolyó összegeket új lakások építésére fordítja. A bécsi lakbértörvény védelme kiterjed a milliomos bérlőre is, akinek tulajdonképpen nem volna szüksége védelemre, de ugyanakkor olyan adóval rója meg, amely körülbelül megfelel az olcsó lakásnál elért megtakarításnak. Ilyenformán a bécsi városi tanács eléri azt, hogy néhány év múlva Bécsben nem-hogy lakásmiéria nem lesz, de a fölösleges lakások ezrei állanak majd rendelkezésre. És akkor bizonyára meg fog szünni a mai lakbértörvény is, egyszerűen azért, mert nem lesz szükség rá.

Ha nálunk is alkalmazták volna ezt a szisztémát a háború befejezése óta, úgy ma már nyugodtan lehetne szabadabbá tenni az összes lakásokat. De a mai lakásviszonyok között a legégbekiáltóbb igazságtalanságot jelenti a lakások oly módon való felszabadítása, ahogy azt a

törvény előírja. Nem volna talán zokszavunk, ha az összes lakásokat kivétel nélkül felszabadítanák, mert ez bizonyos mértékig normalizálná a lakás keresleti és kínálati viszonyokat és ezáltal a lakbéréket is. De ha csak a polgárság bizonyos kategóriáit vonják ki a lakbértörvény védelme alól, míg a többiek tovább élvezik annak áldásait, úgy ez csak újabb el-

Windischgrätz és társai politikai bosszúból hozták nyilvánosságra a Paleologue-jegyzéket

Teleki Pál ellen irányul a kampány. A francia külügyminisztérium szerint a jegyzék apokrif. Paleologue nyilatkozata. Még mindig nincs tisztázva a szenczi ügy

(Budapest, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Paleologue-ügy, mely napok óta a legnagyobb izgalomban tartja a magyar politikai köröket, mára egész rejtett és kevésbé rejtett háttérrel kezd kibontakozni a magyar közvélemény előtt. E pillanatban már bizonyosra vehető, hogy a „Magyarság“ című lap által közölt Paleologue-jegyzék apokrif, amelyet ez a legitimista lap minden valószínűség szerint azért hozott a nyilvánosság elé,

mert el akarta gáncsolni Teleki Pál gróf azon aspirációit, hogy a betegeskedő Bethlen István helyett átvegye a kormányelnöki pozíciót.

Jól beavatott helyen úgy tudják, hogy azon a napon, amelyen az első leleplezés a „Magyarság“ ban megjelent, Teleki épen Apponyi birtokán időzött, hogy vele az új kormányalakulás ügyében tanácskozzék. Más forrás szerint a leleplezés tulajdonképpen a frankhamisítók bosszúja és Windischgrätz politikai műve. Windischgrätz és barátai sohasem tudják elfelejteni Telekinek, hogy bár ő is bűntársuk volt, mégis cserben hagyta őket. Windischgrätz kitűnő összeköttetései a külügyminisztériumhoz és kapcsolatai a „Magyarság“-hoz közismertek.

Windischgrätz barátai segítségével megkerestette állítólag a külügyminisztérium irattárában fekvő nevezetes francia jegyzéket, azután átadta azokat a „Magyarságnak“.

A vizsgálatot a rendőrség nagy apparátussal vezeti, de ezideig még nem sikerült azokat a személyeket feltalálni, akik a jegyzéket a külügyminisztériumból kiemelték.

A francia külügyminisztérium nyilatkozata

Az egyik budapesti lap párisi tudósítója a francia külügyminisztérium nyilatkozatát közli, amely szerint a francia külügyminisztérium a Paleologue-okmányának sehol sem találja nyomát. Az iratot sem az irattárban, sem eredetiben, sem másolatban nem találták.

A francia külügyminisztériumban azt hiszik, hogy a „Magyarság“ által közölt jegyzék apokrif s azt is valószínűtlennek tartják, hogy Paleologue, aki 1920-ban magas diplomáciai állást töltött be, ilyen irást kiadott volna.

Azt azonban Párisban sem vonják kétségbe, hogy az állítólagos jegyzékben foglalt dolgokról szóbeli megbeszélések folytak. Maga Paleologue is kijelentette az egyik budapesti lap tudósítója előtt, hogy semmiféle neki tulajdonított iratot nem irt alá és a második aláíróként szereplő sir Francis Barkert egyáltalán nem is ismeri. A valóság az, hogy a magyar határkérdéssel és főleg egy román-magyar egyezséggel

viselhetetlen terheket jelent a dolgozó kisemberekre és nem hogy közelebb vinne a lakásprobléma megoldásához, de azt még jobban kiélezi és összegabalyítja. Elérkezett az utolsó órája annak, hogy a kormány összefogva a társadalom produktív elemeivel, megkezdje egy valóban nagystílű építkezési program megvalósítását.

ezidőtájt tényleg sokat foglalkozott. A Pesten közölt okiratot azonban memorandumformában alighanem valaki más állította ki, mindenestre olyan valaki, aki Paleologue közismert nézeteit és nevét az okirat hitelességének alátámasztására használta fel.

A magyar belpolitikát érintő szempontok...

A párisi külügyminisztérium egy másik nyilatkozata szerint, az ügyről kimerítő nyilatkozatot a magyar belpolitikát is érintő kényes szempontjai miatt nem lehet tenni.

Tény azonban, hogy az okmányok egyes pontjai a béketárgyalást követő időben és a ratifikálás előtt is tényleg szóba kerültek.

A jegyzék azonban a Magyarság által közölt formájában fiktív, vagy megváltoztatott. A francia külügyminisztérium főleg azért zárkózik el az ügy per longum et latum való tárgyalásától, mert most, a Rothermere-akció idején az adatok részletes közreboocsátása egyes érdekeltek ellen irányulhatna.

„A magyar kormány nincs abban a helyzetben, hogy az ügyet tisztázza“...

Paleologue nyilatkozatai bizonyos fokig már is tisztázták a francia jegyzék ügyét. Szombaton az ügyben minisztertanács volt, amelynek kapcsán gróf Khuen-Héderváry Sándor, a külügyminisztérium vezetője kijelentette, hogy a magyar kormány nincs abban a helyzetben, hogy ezt a kérdést tisztázza. Az egész ügyre önmagától kell világosságnak derülnie, amit elsősorban a francia oldalról jövő közléseknek kell elősegíteniük. A kérdéses jegyzék ugyanis magyar hivatalos köröknek, a külügyminisztériumnak, vagy a béke-delegációnak kezébe nem is került.

Ezek után nincs más mód az ügy tisztázására, mintha azok, akik azt állítják, hogy a jegyzék autentikus, megjelölik, hogy ki az, akinek az állítólagos jegyzék kezei között van.

Végső konklúzióban meg lehet állapítani azt, hogy a békeszerződések idején előkelő francia politikusok tényleg nagy engedményeket ajánlottak Magyarországnak, amelyeknek meg nem valószínűsítése még csak ezután kiderítendő okokra és körülményekre vezethető vissza.

— Bethlen István újra hivatalba lépett. Budapestről jelentik: A betegségéből felépült magyar miniszterelnök ma fogadta minisztériumának referenseit, majd Apponyival és Valkó külügyminiszterrel folytatott tárgyalásokat a genfi eseményekről. A miniszterelnök nagyszerű szünetben van, a dohányzásról teljesen leszokott, amit cukorkával pótol.

rré teszi, hogy a
e.
tlásáról szóló tör-
milyen szesznek
A. Rosetti No. 1.)

nem fordulhatnak
lasi irodáihoz.

da-Aries, Mures,
e eszközi a szesz

ely iroda Brasov,
vármegyék ré-

Caras, Severin,
rmegyék részére

ului.

láihoz fordulnak
éhez befizetik a

eladási irodának
lis iroda a „Bon
ildi a másolatot

gyárral a szesz

amelynek szá-
há — a nyugta-
áltatni.

ennyiséget nem

esetén:

állító gyárhoz.
hordókat, úgy
feladásával be-
gyár által, elfo-
ott kölcsöndíjat

n, minden eset-
nélkül értendő.
nél: Banca de
Banca Roma-
buresti.

mai S. A.

ביד.

סחרי ספרים
נאותים יפני
מיני ספרים רומ
פוסקים משנת
סיה כתיים
לב

ia Cernăuți,

fon

A zsidóság nemzeti adója

Az alábbi jelentést dr. Arthur Hantke, a Keren Hajjesszód jeruzsálemi direktóriumának vezetője terjesztette a XV. cionista világkongresszus elé.

A Keren Hajjesszód fejlődésének hetedik évebe lépett. Ez a fejlődés sokkal szabályosabb volt, mint ahogyan azt az alap barátai és ellenségei elvárták volna. A Keren Hajjesszód jelentőségének felismerését igazolja bevételeinek bár lassu, de állandó növekedése. A legutóbbi két évben az alap bruttó bevételei mintegy 800.000 angol fontra rugtak, ez az összeg kétharmada mindazon közpénzeknek, amelyek országépítési célokra Palesztinába befolytak. Az adózók száma meghaladja a 250.000-et, akiknek fele a cionista világszervezet tagja. A hozzájárulások átlaga évenként mintegy 3 angol font. Ha leszámítjuk az oroszországi zsidóságot, amely az országépítő munkából ki van kapcsolva, akkor minden zsidó családra átlag évente 10 shilling jut, — a Keren Hajjesszód és a Keren Kajemethre együtt — amelynek kétharmada, vagyis 7 shilling a Keren Hajjesszód javára szól.

Az a 125.000 Keren Hajjesszód-fizető, akik nem tartoznak a cionista szervezet kötelekébe, a szervezett Palesztina-mozgalom pénzügyi erejének megkettőzését jelenti. A Keren Hajjesszódnak sikerült a zsidóság Palesztina barát rétegét, amely nem hajlandó a cionista szervezetbe lépni, Palesztináért pozitív áldozatok hozásának megnyerni. A Keren Hajjesszód bizottságai, amelyekben cionisták és nem cionisták együttesen dolgoznak Palesztina felépítéséért, azok a testületek, amelyek a Jewish Agency szélesebb alapokon nyugvó kiépítésére a legteljesebb mértékben alkalmasak.

A Keren Hajjesszód minden más gyűjtési akciótól az adózás gondolata különbözteti meg. Mindenekelőtt fel kellett ébreszteni a zsidó népben a Palesztina felé irányuló nemzeti érzéseket és csak aztán kérhettünk tőle e célra adót. Mert adót fizetni a Keren Hajjesszódnak azt jelenti, hogy adófizetői leszünk Palesztina felépítésének. És jelenti egyúttal az összes népierek összefogását az ercc-jisraeli nemzeti otthon felépítése céljából.

Minden nép állandóan az egyesítő és széthúzó erők hatása alatt él. A normálisan rétegződött és normálisan lakó népek az állam formájában egy kényszer-szervezetet teremtettek, amely ezen belső ellenállást ellenőrzi és kiegyenlíti. Az ilyen népek helyzete csak akkor válik nehézé, ha az államot az összeomlás fenyegeti. A zsidó nép helyzete egész különleges. A mi közösségünkben a vita sokkal csapongóbb és állandóan az a veszély fenyeget, hogy a belső zsidó problémák vitatása a zsidó nép egyes tagjainak leválását vonja maga után. Épp ezért a zsidóság szempontjából sokkal fontosabb, mint bármely más népnél az egyesítő és széjjelhúzó erők kiegyenlítődségét állandóan befolyásolni. Ha a Keren Hajjesszódnak sikerül a zsidóságot mind nagyobb mértékben Palesztina felépítése céljára megadóztatni, akkor nagyon fontos nemzeti nevelőmunkát fog elvégezni.

Bármily mértékben igyekszünk is a Keren Hajjesszód semleges jellegét fentartani, egy pillanatra sem szabad elfelejtenünk, hogy a Keren Hajjesszód elsősorban és különösebb követelésekkel azon zsidókhoz fordul, akik magukat cionistáknak vallják és a nyilvánosság előtt mint a Palesztina építés reprezentánsai szerepelnek.

A cionizmus karakterisztikuma éppen az, hogy zsidó ügyekben irányítóan lépünk fel és különösen minden Palesztinát illető kérdésben döntő befolyást gyakorolunk. Azonban ilyen jogaink csak akkor lehetnek, ha kötelességünket a legteljesebb mértékben teljesítjük. A cionisták többsége nem teljesítette mindeddig a Keren Hajjesszóddal szemben kötelességét. Nem beszélünk azon szomorú esetekről, amelyekben egyes cionisták gazdasági helyzete lehetetlenné tette számukra, hogy Palesztináért adózzanak. Azokról a gyakori esetekről van szó, amikor cionisták, sőt a cionista közéletben vezető helyen álló férfiak nem akarják megérteni, hogy a Palesztinának fizetett adó egyike azon erkölcsi kapcsolatoknak, amelyek a zsidó népi élet ingadozó épületét összetartják.

Azzal, amit elérni sikerült, nem vagyunk megelégedve. De ha objektíven tekintjük a dolgokat és figyelembe vesszük, hogy mi volt a helyzet a Keren Hajjesszód megindulásakor és megmérjük a nem cionista zsidóság teljesítményeit régebben, akkor az, amit az elmúlt hét évben elértünk, tekintélyes teljesítménynek mondható. A Keren Hajjesszód jelentősége nemcsak abban áll, hogy ez az alap ezen idő

alatt, minden kiadást levonva, három millió fontot utalt át Palesztinába, hanem az, hogy a zsidó nép egy nagy részében az adózás kötelezettségének érzetét fel tudta kelteni azt ébren tartja és fokozza.

Palesztina most súlyos napok elébe néz. Ez arra kötelezi, a Keren Hajjesszódot, hogy bevételeit fokozza. Költségvetésünkre, azon számok alapján állítottuk össze, amelyekről a legnagyobb valószínűséggel, mondhatni biztonsággal feltételezhetjük, hogy reálisak. Ezek a számok azonban nem jelentik a lehetőségek maximumát. Nem jelentik a zsidó adózási kötelezettség teljesítését Palesztinával szemben a következő évben.

A Keren Hajjesszód vezetősége tisztában van azzal, hogy Palesztina fokozódó fejlődésével a palesztinai pénzügyi intézmények számának is növekednie kell. Ezeknek némelyike a Keren Hajjesszód támogatása nélkül nem teremthető meg. Néhány év előtt megalapítottuk az első Jelzőlog-intézetet, amelynek létesítése számos jogi és gazdasági természetű nehézségekkel járt, amelyeket azonban több évi fáradtságos munkával sikerült legyőzni.

Tervbe vettük egy ipari hitelintézet létesítését is, amelyhez szintén szükséges a Keren Hajjesszód

segítsége. Reméljük, hogy ez az intézmény rövidesen működni fog és bizonyára magántőkét is fog a palesztinai ipar fejlesztésére az országba vonzani. Nagyon sokat beszélnek újabban a kölcsön kérdéséről, amely nem tartozik a lehetetlenségek közé. Első feltétel azonban, hogy a kölcsön kamatai és törlesztése gazdaságos befektetések jövedelméből biztosítva legyenek. A kölcsön további előfeltétele a Keren Hajjesszód pénzeknek gyümölcsöző felhasználása és a nemzeti vagyon szaporítása.

A Keren Hajjesszód a zsidó Palesztina felépítésének legelőkelőbb pénzügyi instrumentuma. Minél mozgalmasabb a nemzeti otthon kialakulása, annál nagyobb szükség van a formák sokoldalúságára. A Keren Hajjesszód direktóriumának élénk figyelemmel fogja kísérni ezt a fejlődést és erejéhez képest kezdeményezőleg fog fellépni. Az az érzésünk, hogy a Keren Hajjesszód előtt nagy lehetőségek állanak. Az egyes országok és városok cionista vezetőitől függ az eredmény. Vessék latba ezen kongresszus és a saját autoritásukat és akkor majd a közös erőfeszítések újabb sikerekre fogják vezetni a Keren Hajjesszódot és fel fog épülni a zsidó nép háza Palesztinában.

A lakbérszerződések újabb meghosszabbítását és az állami építkezések sürgős megkezdését követelte Kolozsváron a lakók vasárnapi népgyűlése

A szociáldemokrata párt memorandumban kéri a kormánytól a lakástörvénynek a lakók javára történő módosítását

(Cluj-Kolozsvár, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári szociáldemokrata párt vasárnap délelőtt az Építőmunkás-Otthon nagytermében gyűlést tartott a lakástörvény megváltoztatása érdekében. A népgyűlés elnökei Ujhelyi Ferenc és Schneg Ferenc voltak. Elías Ferenc román nyelven, Ehrenfeld Béla magyar nyelven ismertették a napirendet. Az előadók rámutattak arra, hogy mindazok az aggodalmak, amelyeket ez év elején a lakástörvény tető alá hozása előtt a szociáldemokrata párt gyűlésein országszerte kifejtettek, a lakók hátrányára fokozott mértékben beteljesedtek.

A lakástörvény a lakók érdekeit egyáltalán nem védi meg.

A törvény egyik szakasza kimondja, hogy az 1914. évi lakbérének 16-szorosát kell lakbérbé fizetni, egy másik paragrafus pedig megadja a módot a háztulajdonosoknak arra, hogy adók és házaikon fekvő terhek és azok kamatainak arányában állapíthassák meg a lakbéréket.

A háború előtt egy munkás keresetének 8-6 százalékat fizette lakbérbé, a törvény pedig megállapítja, hogy a lakbér a kereset 20 százalékáig emelkedhet. Ezzel szemben a munkásszervezetek statisztikái azt mutatják, hogy

a lakbérre fordítandó összeg már elérte a kereset 23 százalékát.

A legnehezebb gazdasági viszonyok között juttatott az Averescu-kormány horribilis nemzeti ajándékot a háztulajdonosoknak, azoknak a lakóknak a rovására, akik a folyton fokozódó adóterhek, a munkanélküliség, a bérek állandó csökkenése közepette a legnagyobb nyomorúságban és rettenetes gondoktól terhelten néznek a tél elé. A mai bérek a békeidei béreknek 25-30 százalékkal maradtak mögötte. A 4, illetve 8 százalékos kereseti adó, az idén csaknem 100 százalékkal fokozott globális adó mellett, újabban a 12 százalékos ipari adóval is megterhelik a munkásokat, vagyis azokat, akik soha önálló iparral nem rendelkeztek és önállóan munkát soha nem vállaltak. Május 1-én a lakbér-emelések révén 65 százalékkal csökkent a bérek. A dolgozók életnivójának ilyen alásütyedése mellett nem lehet a lakások felszabaddításával újabb lakbér-emelésnek kitenni a lakókat.

Az előadók a kormányzati rendszernek a lehetetlenségét bírálták ezután az Averescu-kormány ténykedésén keresztül. Sem az Averescu,

az előző kormányok nem gondoltak arra, hogy a lakásnyomorúságot és a lakbérzorsót országos lakásépítési akciókkal ellensúlyozzák és segítsenek a lakók százezerein.

Az Averescuék által elosztogatott milliárdok pedig még azt is lehetővé tették volna, hogy

az állam hivatalok számára is építhessen az állami épületeket, hogy ne kelljen magánépületeket lerekvirálva tartani és elvenni a szabadforgalom elől. Az előadók katasztrófáinak tartanak azt, ha a vázolt viszonyok között a lakásokat 1928 április 23-án felszabadítanák. Az Averescu-kormány nem hallotta meg a lakók szavát, de a jelenlegi kormányban meg kell azt hallania és meg kell hosszabbítsa a lakbérleti szerződések érvényét.

Ezután Czala Lajos határozati javaslatot terjesztett elő, amelynek főbb pontjai azt követelik, hogy a lakbérszerződések kötöttségét további egy évre hosszabbítsák meg, a november elsején esedékes, vagy eszközendő felmondásokat a kormány érvénytelenítse, változtassák meg a törvény 15-ik és 18-ik szakaszait, amelyek teljesen illuzóriussá teszik, hogy csak 16 szoros bért lehessen fizetni. Az új törvény alapján lehessen revízió alá venni a május elsején kirótt lakbéréket. A kormány ellenben szabadítsa fel a közhivatalok számára lerekvirált magánépületeket és azokat adja át a szabad lakásforgalomnak. Az állam építtessen a hivatalok, munkások és tisztviselők számára lakásokat, illetve helyiségeket. Amíg ezt a kötelességét a kormány az ország lakosságával szemben nem teljesíti, addig a lakásokat ne szabadítsa fel, mert az csak fokozná a lakásnyomorúságot és a lakbérzorsót.

A határozatot a népgyűlés résztvevői, akik között jelentős számú polgári lakó is volt, egyhangulag elfogadták és ennek alapján a kolozsvári szociáldemokrata párt a kormányhoz még e héten eljuttatja a lakástörvény megváltoztatását követelő memorandumát.

Világmarkászongorák
engros árban részletre is. — 5 évi jótállással
Sternberg -- Oradea
Regela Ferdinand 14.

A D él Tiltako

(Sighet-M
Kelet tudósí
a szigeti és
keltségek kö
az önálló ka
súlyosabb ny
ezelőtt besz
szigeti kiren
ház elé ker
lyozni ezt a
tése után er
szigeti érde
önálló kama

Ebben a
szembetalálk
keltségekkel
alatt mind
kérdésben, n
kimondotta
és Szilágyma
máron szerve
kamarát. Ezz
Szatmárt e
máramarosi
meg, hanem
szigeti önáll
memorandum
félremagyará
zárólag meg
kamara soha
a szigeti gaz
met nyujtsa
már abból
romániai vár
landó volt a
két megyéne
rinak annyira
ságos nonsze
alatt csopot
köre. Magoz
annak a meg
kamarai kép
léseken.

Még szá
a szigeti érde
teléseik jog
zott a sziget
a választás é
pirációk fels
kedvező per
ki. Ahogy a
propaganda
a tekintélyes
nyerésére tö
marosi kama
szavazataik
liberálispart
során, azonb
maradt.

A választ
rök a választ
dekében kife
tak, felsőbb
utasították e
kedők és ipa
rakozó állasp

Egy pár
csapódtak a
elkeseredett
ugyanis, ho
megkezdhesse
szatmári törv
miután csak
határidőn bel
a listát dekl

A RO

A máramarosi iparosok és kereskedők élet-halál harca az önálló kamaráért

Tiltakoznak a szatmári kamarához való lecsatoltatásuk ellen és passzív rezisztenciába helyezkednek

(Sighet-Máramarossziget, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közel két éve annak, hogy a szigeti és szatmári kereskedői és ipari érdekeltségek között megindult az elkeseredett harc az önálló kamaráért. Ennek a harcnak az adott súlyosabb nyomatókat, hogy két-három évvel ezelőtt beszüntették a nagyváradi kamarának szigeti kirendeltségét azzal, hogy a képviselőház elé kerülő új törvényjavaslat fogja szabályozni ezt a kérdést. A kirendeltség beszüntetése után erőteljes akciót indítottak meg a szigeti érdekeltségek, hogy Máramaros megye önálló kamarát szervezhessen meg.

Sziget Szatmár hegemoniája ellen

Ebben a küzdelemben még ezelőtt két évvel szembetalálkoztak a szigeti és szatmári érdekeltségekkel. A két város között a harc évek alatt mind nagyobb erővel újult ki ebben a kérdésben, míg tavaly az Averescu-kormány kimondotta a szentenciát: Szatmár-, Máramaros- és Szilágymegyeik részére elrendelte, hogy Szatmáron szervezzék meg a kereskedelmi és ipar-kamarát. Ezzel a kormányintézkedéssel, amely Szatmárt előtérbe helyezte Sziget felett, a máramarosi gazdasági körök nem elégedtek meg, hanem minden követ megmozdítottak a szigeti önálló kamara érdekében. Memorandum memorandumot követt, amelyben a szigeti félremagyarázhatatlanul és minden kétséget kizárólag megindokolták, hogy a szatmári ipar-kamara sohasem lesz abban a helyzetben, hogy a szigeti gazdasági köröknek ugyanazt a védelmet nyújtsa, mint a szatmáriaknak, egyszerűen már abból az okból is, mivel a két észak-romániai város között emberemlékezet óta állandó volt a versengés. Egyébként is ennek a két megyének, a máramarosinak és a szatmárinak annyira elütök az érdekeik, hogy valóságos nonszensz az, hogy egy kamara égisze alatt csoportosuljon a két megye gazdasági köre. Magától értetődő dolog, hogy a kamara annak a megyének fog kedvezni, amely több kamarai képvisellel fog birni majd a gyűléseken.

Önálló kamara választási ígéretképen

Még számos konkrétummal bizonyították a szigeti érdekeltségek a kormány előtt követeléseik jogosságát. Am de a kormány elzárkózott a szigeti kívánsága elől. Jött azonban a választás és ezzel kapcsolatban a szigeti aspirációk felsőbb helyen való honorálására is új, kedvező perspektívák konturjai bontakoztak ki. Ahogy az „ismert” máramarosi választási propaganda kezdetét vette, a liberális kortések a tekintélyes kereskedői és ipari rétegek megnyerésére több ígéret között az önálló máramarosi kamarát is „biztosra” megígérték, ha szavazataikkal a párt győzelmét segítik elő. A liberálist párt győztesen került ki a választások során, azonban az adott ígéret csak ígéret maradt.

A választások után az itteni gazdasági körök a választások folyamán a liberálist párt érdekében kifejtett érdemeikre hiába hivatkoztak, felsőbb helyen ugyan udvariasan, de elutasították ez irányú kérésüket. A szigeti kereskedők és iparosok ezen újabb kudarc után várakozó állápontra helyezkedtek.

Sziget megpeticionálja a szatmári választást

Egy pár nappal ezelőtt aztán újra összecsapódtak a két város érdekeltségei fölött az elkeseredett harc hullámai. A szatmári kamara ugyanis, hogy törvény-biztosította működését megkezdhesse, az illetékesek megejtették a szatmári törvényszéknél a formális jelölést és miután csak egy lista futott be a törvényes határidőn belül a szatmári törvényszékhez, ezt a listát deklarálták megválasztottnak. Azonban

alighogy Szigetre érkezett a lista megválasztásának híre, a szigeti megpeticionálták a választást, illetőleg kontestációt terjesztettek be a megalakuló közgyűlés ellen. A kontestációt azzal indokolták meg felfolyamódásaikban a szigeti érdekeltek körök, hogy a választás időpontjáról nem értesítették őket idejében, a választási névjegyzéket sem küldték el idejében Szigetre, hogy emellett és ez ellen az itteni érdekeltek észrevételeiket megtehessék, valamint hogy Szigetet és Máramaros megyét óriási sérelem érte azzal a ténnyel, hogy a kamara husz tagja közül csak két szigeti tagot választottak be, szemben azzal, hogy Nagyvárad és Nagyváradról is több kamarai tag jutott be.

Visszautasítják a felebbezést

Szatmáron a szigeti kontestációja óriási kavargást keltett, mert tartani lehetett attól,

Hivatalosan cáfolják Bratianu György kisebbségi miniszterre való kinevezésének hírét

(Bucuresti-Bukarest, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt a bukaresti és az erdélyi sajtót bejárta az a hír, hogy Tatarescu belügyi államtitkár, kisebbségi minisztert népjóléti miniszternek nevezik ki Inculetz jelenlegi népjóléti miniszter helyébe, aki kiválik a kormányból. Ezzel kapcsolatban az a hír kelt szárnyra, hogy Tatarescu utóda a kisebbségi miniszteri székben Bratianu Jonel fia, György lesz. Hivatalos helyről most a legerélyesebben megcáfolják ezt a verzőt.

Románok, zsidók és magyarok egyformán veszik igénybe a kolozsvári Zsidó Pályaválasztási Tanácsadót

(Cluj-Kolozsvár, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Pályaválasztási Tanácsadó vasárnap délelőtt Páris-utca 36. alatti helyiségében igen nagyjelentőségű bizottsági ülést tartott dr. Spitzer József elnöke mellett. Kun tanár a Pályaválasztási Tanácsadó vezetője kimerítő referátumban ismertette a hivatal eddigi működését. A Pályaválasztási Tanácsadó megindulásának első napjától állandóan fejlődő és terjeszkedő tevékenységet fejtett ki és ma alig háromhónapi munka után, már sok konkrét, kézzelfogható eredményt tud felmutatni.

Bár sem időnk, sem alkalmunk nem volt még a szükséges felvilágosító és propagandamunkát elvégezni, mégis minden hivatalos napon sorulásiig megtekint a városzoba szülőkkel és gyermekekkel. Eddig körülbelül 150 gyerek fordult hozzánk segítségért és jóleső érzéssel mondhatjuk, hogy legalább háromnegyedrészben segítőtünk is — nemcsak a gyermekeknek és szülőiknek, hanem a mestereknek is. Minden oldalról jönnek az elismerések, hogy mennyire megfelelő gyerekeket utaltunk be az egyes műhelyekbe, ami legjobb bizonyítéka, hogy milyen lelkiismeretes munkát végeznek orvosaink és pszichotechnikai laboratoriumunk.

A Pályaválasztási Tanácsadó már megalakulásakor lefektette azt az alapvető, hogy nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül mindenkinék ingyenesen fog rendelkezésére állani. És valóban, a hivatal minden oldalról felkeresik: román egyetemi hallgatók a mi hivatalunk utján helyezik el falun maradt tanácstalan testvéreiket, darócruhás kolozsvideki román paraszt hozzánk fordul segítségért, református magyar pap gyermekei, a katolikus gimnázium növendékei és talmudista gyerekek egymásnak adják a Pályaválasztási Tanácsadó kilincset.

Kétségtelen azonban, hogy miután csak kezdetén vagyunk, miután az ősz folyamán a gyerekek tömege iskolákban, vagy különböző szakmáknál elhelyezést nyertek, a

hogy felsőbb helyen helyt adnak a felebbezésnek, ami komoly veszedelmet jelentett volna a szatmáriaknak. Számos megkeresést kapott ebben az ügyben a Sfatul Negustorese, hogy vonják vissza a felebbezést, amiről azonban hallani sem akartak Szigeten. Nem kis meglepetést keltett aztán a napokban az, hogy a szigeti Sfatul felebbezését illetékes helyen visszautasították, anélkül, hogy ezt a visszautasítást különösen megindokolták volna. Mindenesetre ez a szatmáriak fölényes győzelmét jelenti a szigeti felett. Sziget tehetetlenségében azzal felelt, hogy a két kamarai tanács tagja lemondott és demonstráció gyűlésen elhatározták, hogy a szatmári kamarával szemben passzív rezisztenciába helyezkednek.

Hogy ez az utolsó kétségbeesett erőfeszítésünk is kudarcot fog vallani — mondotta egyik közismert előkelő szigeti pénzkapacitás — még a jövő titka. Különben is mindenre v. gyünk már elszánva. Sziget gazdasági életét semmiesetre sem érhetik súlyosabb csapások a jövőben, mint amilyenekben a multban része volt. A teljesen összeroppant máramarosi gazdasági életnek igazán mindegy az, hogy nincs kamarája, vagy van Szatmáron. Epen ezért mi kitartunk a végsőkig, amiről egyébként felsőbb helyen is meg fognak tudni győződni.

hivatal főtevékenysége a felvilágosító munkára fog koncentrálni és e célból rendszeres szülői értekezleteket fogunk tartani, melyeken a szülőket gyermekeik jövőjének megteremtéséhez szükséges tanáccsal és felvilágosítással fogjuk ellátni.

Az ülés a jelentést örömmel vette tudomásul, majd Antal Márk fűzött néhány megjegyzést a rendezendő szülői értekezletek keresztülvitelét illetően és javasolta, hogy a Pályaválasztási Tanácsadó az immár elhelyezett gyerekek sorsa iránt tovább is érdeklődjék, oly módon, hogy kérdőívek formájában a mesterektől információt szerez be a gyerek haladásáról és fejlődéséről. Egyben hangsúlyozza, hogy a szakmaközi bizottság tevékenysége fokozandó volna, amennyiben az egyes szakmák képviselői a Pályaválasztási Tanácsadónak mintegy gazdasági levelező tagjai volnának és a szervezetet az egyes szakmák gazdasági helyzetéről, munkaviszonyairól állandóan informálnák.

Dr. Spitzer József felhívja a bizottság tagjait, hogy e nagyjelentőségű szervezet további működését minél intenzívebben támogassák. Különben a maga részéről felajánlja, hogy az elhelyezett gyerekek jogvédelmét készséggel magára vállalja.

A Pályaválasztási Tanácsadó a határozatok gyakorlati keresztülvitelét a legközelebbi időben megkezdi.

Csakis eredeti angol

Vatermann

tőtőtollal írjon! A legjobb a világon. Már 660 leiért kaphat

LEPAGE-nál Cluj

A ROYAL cirkuszban ma nagy birkozóverseny Erdély bajnokságáért. Küzdeni fognak: Holubán Ferenc Magyarország. Yips néger bajnok amerikából. Cara Achmed, török. Kolef, Bulgária, továbbá Deljenko, szibéria. Jean Kirtof, Románia bajnoka. Buchein, német. Rubine, Palesztina és Mrna, Csehszlovákia világbajnoka fogják szenzációsá tenni a mérkőzéseket. Kezdet 9-kor

A latin államok polgárainak kettős állampolgárságát követelte a latin sajtókongresszus

(Bucuresti-Bukarest, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A latin sajtókongresszus ma tartotta utolsó ülését. A kongresszuson több fontos problémát vetettek fel, amelyek között legérdekesebb a kettős állampolgárság kérdése volt.

A kérdést Maurice de Waleffe francia delegátus vetette fel, aki szerint abszurdum az, hogy egy román Portugáliában, egy olasz Spanyolországban, avagy egy délamerikai latint Párisban úgy kezeljenek, mint egy hindut, japánt, németet, vagy akármilyen idegent.

A latin egységet minden vonalon demonstrálni kell és a latin sajtókongresszusnak fel kell emelnie hangját az illetékes kormányoknál, hogy akármelyik latin állam polgára, bármely más latin állam polgára lehessen, minden formalitás nélkül. Az indítvány fölött széles vita indult meg, amelynek során a kongresszus abban állapodott meg, hogy valamennyi latin

állam könnyebégeket kell, hogy nyújtson más országbeli latinoknak.

A továbbiak során Gheronetta, a Román Gazdasági Intézet igazgatója rámutatott a latin országok gazdasági együttműködésének előnyeire és erre vonatkozólag gyakorlati előterjesztéseket élt.

Ezután a kongresszus határozati javaslatot fogadott el, mely szerint a bukaresti sajtószervezetek közvetlenül együttműködnek a többi latin ország sajtószervezeteivel. Egy másik határozati javaslat a latin országok közötti utlevél-vizum megszüntetését mondja ki, továbbá a latin újságírók genfi együttműködését hangsúlyozza.

Délben az „Universul” adott bankettet a Boulevard étteremben. Este 6 órakor a vendégek Brailába utaztak.

Mégis módosítják a baccalaureatusi törvényt

(Bucuresti-Bukarest, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Politica” szerint Anghelescu tanulmányozza a baccalaureatusi törvény módosításának lehetőségét, mert az elmúlt két év tapasztalatai szükségessé teszik a törvény javítását. A miniszter ez alkalommal a kisebbségek több jogos panaszát is tekintetbe fogja venni. A törvényt módosító javaslat a minisztertanács elé kerül és azután a parlament megnyitása után azonnal beterjesztik a törvényhozáshoz.

A közoktatásügyi miniszter által kiküldött bizottság foglalkozik az elemi és tanítóképzőiskolákról szóló törvény módosításával is, revízió alá véve az analitikus programot.

Kizárták a kolozsvári felsőkereskedelmi iskola első évfolyamának összes zsidó növendékeit,

mert »létszámfölötti idegenek« voltak

(Cluj-Kolozsvár, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a kolozsvári felső kereskedelmi iskola első évfolyama olyan páratlan kulturbotrány színhelye volt, amely még az utóbbi évek iskolai kronikájában is példa nélkül áll. Az intézet igazgatója Jonescu Alexandru az évfolyam tiz zsidó növendékét: Diamantstein Tibort, Farkas Jenőt, Grünfeld Pált, Hajdu Miklóst, Hochfelder Károlyt, Kovács Lászlót, Legmann Pált, Mendl Pált, Naf-tali Istvánt és Teleki Domokost

felszólította, hogy hagyják el az iskolát, mert számukra nincsen hely.

A tiz zsidó fiu megdöbbenéssel vette tudomásul az igazgatói rendeletet. Valamennyien arra hivatkoztak, hogy egy hete látogatták már az előadásokat, megfizették a tandíjat, könyveket vásároltak és minden anyagi áldozatot meghoztak, hogy tanulhassanak. Az igazgató azonban iskolai szabályrendeletre hivatkozott és ennek alapján újólag felszólította a tiz zsidó diákot, hogy azonnal hagyják el az iskolát. A tiz zsidó fiunak nem volt mit tennie,

hónok alá vették iskolaszereiket és hazaindultak, tudomásul véve, hogy száműzték őket abból az iskolából, amelybe szabályszerűen beiratkoztak.

Ennek a nem mindennapi esetnek híre gyorsan elterjedt a városban s a különös numerusz nullusz érthető megdöbbenést keltett a zsidóság köreiben. Az Uj Kelet munkatársa felkereste az iskola igazgatóját és felvilágosítást kért tőle, mi volt az oka annak, hogy az osztály összes zsidó tanulóit kizárták.

Jonescu igazgató egy eddig Erdélyben ismeretlen szabályrendeletre háritotta át a felelősséget.

— Nem az én hibám, — mondotta az igazgató munkatársunknak — hogy a tiz zsidó tanuló kizártam, én nagyon boldog lennék, ha felvehetném őket az iskolába, mert előttem egyformák az összes tanulók, bármilyen nemzetiséghez is tartozzanak. De tartanom kell magam a szabályrendelet paragrafusaihoz.

Az 1912. évben kelt, kereskedelmi oktatásról szóló szabályrendelet előírja,

hogy egy-egy évfolyamnak maximum 50 tanulója lehet. Előírja ez a szabályrendelet azt is, hogy a beiratásnál két listát kell felállítani, egyet a román nemzetiségű, egyet pedig az idegen nemzetiségű jelentkezőkről

Idegen nemzetiségű jelentkezőt csak akkor vehetünk fel, ha a román listán jelentkezettek száma nem haladja meg az ötvenet.

— Amikor a tiz zsidó fiu beiratkozásra jelentkezett, még nem volt ötven román diákunk, időközben a román lista elérte az ötvenet és így kénytelen voltam a tiz zsidó fiut törölni, visszafizetve nekik a befizetett tandíjat.

Jonescu igazgató nyilatkozatához még azt fűzzük hozzá, hogy ugyilátszik e szabályrendeleten kívül még van egy másik rendelet is, amely szerint a kisebbségi jelentkezőkről is

két listát kell vezetni, egyet a nem zsidókról és egyet a zsidókról.

Legalább is erre mutat az, hogy az osztály négy magyar és egy német növendékét, akik szintén létszámon felül vannak, nem törölték, hanem ügyüket egyelőre függőben hagyták, hátha időközben a románok közül néhányan kimaradnának és így bekerülhetnek a létszámba.

Természetes, a zsidó közvélemény nem lehet el szó nélkül a kereskedelmi iskolai numerusz nullusz mellett. Egyáltalában nem megnyugtató Jonescu igazgatónak az a kijelentése, hogyha időközben többen maradnának ki a román tanulók közül, akkor külön inspektori engedéllyel újra fel lehet venni a tiz zsidó növendéket, ha pedig — amint előre látható — tömeges kimaradás nem lesz, úgy magántanulók lehetnek.

A szabályrendelet, ha valóban érvényben van, alkotmányellenes s a Zsidó Jogvédő Iroda gondoskodni fog arról, hogy a beiratkozásoknál foganatosított nemzetiségi elbírálás ellen illetékes helyen keressen orvoslást.

* Parf. „Ideal” dr. Erdélyi & Bónai, Targu-Mures. Kölni vizek, dr. Erró-féle Rapid szűrőlenítő borotva-por.

Butor-árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáit foglalkoztassuk, ha tehát Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann zongorát, pianinót,

olcsó és jó butort Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Itt az alkalom!

Mindenki, aki váratlanul gazdag szeretne lenni, rendeljen még ma

magyar osztálysorsjegyet.

80.000 sorsjegy, 40.000 nyeremény.

minden második sorsjegy nyer!

Legnagyobb főnyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő cca 15.000.000 Lei.

Jutalom és nyeremények

300.000 pengő = cca 9.000.000 Lei
200.000 pengő = cca 6.000.000 Lei
100.000 pengő = cca 3.000.000 Lei
50.000 pengő = cca 1.500.000 Lei
40.000 pengő = cca 1.200.000 Lei

stb. stb., összesen több mint 6 millió pengő, cca 180 millió Lei készpénz.

A huzások október 22-én kezdődnek

A sorsjegyek hivatalos ára költséggel együtt:

Egész 20 pengő 50 f. = 620 Lei	Fél 10 pengő 50 f. = 320 Lei	Negyed 5 pengő 50 f. = 170 Lei
--------------------------------------	------------------------------------	--------------------------------------

Az összes rendeléseket pontosan és figyelmesen elintézi:

Lányi és Társa

bank és váltóüzlet, a magyar osztálysorsjáték főarúsítója — Budapest, IV., Apponyi-tér 3. (Klotild-palota)

Figyelem! Legelőszertűbb, ha mindenki levélben rendel és a pénzt nemzetközi postautalványon vagy bank utján küldi be.

Hivatalos játéktervet kívánatra ingyen, huzás után nyereményjegyzéket okvetlen küldünk.

zseni fe

— Edison és

Emil Luc mai kor két Alva Edison megállapítás amerikai író mi van a zse koznak a tör befolyással, hitvestárs gy akar a mulas feleleveniti való találko mind Einstei kettőnek sike hetetlent: b férjeiknek. D feladat nem merithetetlen értést követi

Edison fe

— Az ur

van szüksége ellen. Otthon

vagy még to

vás nélkül, c

álomba merü

óraig alszik e

— Sem a

nincsenek az

főtt ételeket

set nem fogy

— A tes

egész nap tal

kertjét és ke

den nap kiko

ebéd előtt. E

emlékezetem

korára érte j

— Volt i

a dolgok. A

berek, akikne

éjszaka bárme

Enek véget

tett volna vi

és megmondta

zavarni az ura

— Gyakra

alatt szeretné

az uramnak.

ilyenkor inge

arra gondolok

zonyára érde

gyunk, meg

látni. Nincs s

a kevés időbe

amihézt ninc

Einstein f

az urát.

— Sejteln

mondotta ösz

hajlamaim és

tartom az ura

zatokat vagy

tőle. A férjem

lotta ezt fel.

tikai érdeklő

talál kielégül

— Zseni f

távrolról sem.

életét. A fér

neki szentelek

— Én az

Én szerződm

anyagi részt.

hozzá. Az én

mentesítem o

anélkül, hogy

— A legne

ferszített mun

változatosság

szeretnek sét

rá. Szeretem

Csak

A „Familia” kenyér legjobb, legolcsóbb, mindenütt kapható

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szakszervezetek napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Főszerkesztő: Marton Ernő.
 Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
 5688. Tisri 8.
 1927. okt. 4.

Budapesten melegen fogadták az amerikai legionistákat. Budapestről jelentik: A Cook iroda indítványára az Európába rándult amerikai legionisták egyik csoportja Budapestre is ellátogatott. Mr. Harden, a csoportjuk vezetője a következő nyilatkozatot tette impresszióiról: „Őszintén szólva nem sokat vártunk ettől a látogatástól. Magyarországról nem igen tudunk többet, mint hogy a világháború alatt elkeseredetten harcolt a központi hatalmak oldalán. Most azonban nem sajnáljuk a vállalkozásunkat. A péntek éjszakai hajóval érkezünk és valósággal elvarázsolt bennünket a kivilágított Dunapart fény pompája. Budapest a világ egyik legelegánsabb városa. És örömmel tapasztaltuk, hogy népe szívesen fogadott bennünket. Budapesten senki nem tüntetett ellenünk, amint azt Franciaországban keservesen éreztük.”

Francia haditengerészek zendülése a rossz menázi miatt. Párisból jelentik: Csak a múlt héten zajlott le a touloni tengerészeti fogház fegyverceinek veszedelmes zendülése és ma új tengerészlázadás tört ki a touloni kikötőben horgonyzó Ernest Renan nevű pancéloson. Amikor a déli kúrtszóra a legénység összegyűlékezett a fedélzeten, a tengerészek bizalmi bejelentette a parancsnoknak, hogy az eddel rossz. A hajó kapitánya erre lement a pancélos konyhájába, megkóstolta az ételeket és kijelentette, hogy a menázi kitűnő. A tengerészek egyrésze most sem volt hajlandó lemenni az ebédsztáshoz. A parancsnok erre a fegyelemben maradt legénységgel letartóztatta a lázadókat, akiket bilincsbe verve, a hajó fenekén levő börtönbe vetettek.

Szörmeáru
 és szücs munkák legelőnyösebben csak a Nagy József szörmeáru szalonjában szerezhető be. Főter az udvarban

A magyar osztálysorsjáték szenzációja, hogy 40 ezer nyeresémet eorsolnak ki több mint 6 millió pengő (cca. 180 millió lej) készpénzben és hogy minden második sorsjegy nyer! Az elérhető legnagyobb nyeresémet egy sorsjeggyel 500 ezer pengő (cca. 15 millió lej). A jutalom 300 ezer pengő (cca. 9 millió lej), a főnyeresémet 200 ezer pengő (cca. 6 millió lej). A nagy érdeklődésre való tekintettel, a megrendeléseket nem tanácsos halasztani. Mindenki anyagi viszonyaihoz mérten vehet részt a játékban. Hivatalos árak költséggel együtt: Egész sorsjegy 620 lej, fél sorsjegy 320 lej, negyed sorsjegy 170 lej. Rendelések Lányi és Társa bankházába, Budapest, Apponyi-tér 3. intézendők. A pénzt legcélszerűbb nemzetközi postautalványon, vagy bank útján küldeni.

Repülőszerencsétlenség a tecuci-i katonatelepen. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt ötven méter magasságból lezuhant egy repülőgép és halálra zuzta Crucieru Stefan pilótát.

Butorbevásárlók figyelmébe!
 Butorszükségeiteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg FISCHER ALBERT butoráruházát:
 Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt

Az Orvény a kolozsvári Uránia-mozgóban. A kolozsvári közönségnek még élénk emlékezetében fog élni a Gösta Berling és a Bánatos-ucca híres főszereplője, Grete Garbo, ez a széke, kékszemi és bájos fiatal nő, akinek a szája szélén sohasem hal el a mosoly és üde alakja olyan, mint a tavaszi szellő. A kiváló művésznő, aki most Hollywoodban játszik, első nagy amerikai sikerét „Az Orvény” című filmmel érte el, amely Blasco Ibanez világhírű spanyol író megrázó regényéből készült. A káprázatos kiállítású filmet Monta Bell rendezte. Grete Garbo partnere Ricardo Cartes, akit a nyáron több filmben is látott a kolozsvári közönség. Szakadatlan külföldi sikerek után „Az Orvény” rövidesen Kolozsváron is színpadra kerül az Átalakított Uránia-mozgóban.

Eljegyzés. Gottlieb Sándor Hátszeg és Jakab Sári Stei jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Itt az alkalom! Mindenki, aki nyerni szeretne és gazdag akar lenni, rendeljen sürgősen magyar osztálysorsjegyet Lányi és Társa bankházában Budapest, Apponyi-tér 3. Huzások jövő hó 22-én kezdődnek és több mint 6 millió pengő = cca. 180 millió lej lesz kisorsolva és fizetett ki készpénzben. Hivatalos játéktervet e közkedvelt és népszerű bankház kívánatra készséggel küld. Sorsjegyek: $\frac{1}{1} = 620$ lej, $\frac{1}{2} = 320$ lej, $\frac{1}{4} = 170$ lej.

A karánsebesi főkantort kettős jubileuma. Az elmúlt vasárnap ünnepelték Karánsebes zsidó hitközségének érdemes főkantort, Adler Adolfot hántori működésének ötvenedik évfordulóját. Ez a dátum egyben összeesik a jubiléus hetvenötödik születésnapjával. Az ünnepet nemcsak a zsidó közönség, hanem a város minden lakója is megkezdte, hanem vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül, a város minden számottevő eleme. Délelőtt 11 órakor a zsidó hitközség, a Chevra Kadisa és a zsidó nőegylet közös diszközgyűlést tartottak a zsinagóga udvarán. Az üdvözlő beszédet Dr. Haller hitközségi alelnök tartotta, köszöntötte a vendégeket és ismertette a gyűlés célját. Ezután küldöttség kereste föl a jubiléus, akit megjelenésekor szűnni nem akaró ovációkban részesített a nagyszámú közönség. Millini Róbert a Chevra Kadisa nevében üdvözölte Adler Adolfot, Rosenfeld Arnoldné pedig a nőegylet üdvözlését tolmácsolta, poétikus szavakkal emlékeztetve meg a jubiléus életművére. Nobel Móric elnök az orszvai zsidó hitközség köszöntését hozta. Az ünnepelt Adler Adolf megindultan köszöntö meg a meleg megtiszteltetést. Az ünnepelt istentisztelet követte a templomban, ahol Dr. Taubes főrabbi mondott lendületes beszédet. Az istentiszteleten megjelentek az összes felekezetek, a helyőrség, a bíróság, a város és a város minden számottevő egyesületének reprezentánsa.

Óvás!

A Tungram jelzésű lámpák a legnemesebb anyagból készülnek világhírű technikusok vezetésével, nemzetközi szabadalmakkal védett eljárás szerint.

A Tungram gyárijegye, tehát az elsőrendű minőséget garantálja. A Tungram védjegyben rejlő nagy erkölcsi tökélet ohajtják kisajátítani azok a kevésbé válogatott eszközökkel dolgozó konkurrensok, akik újabb felbukkanva silány, alig néhány órát égő lámpáikat oly módon akarják a jóhiszemű közönség nyakába varni, hogy gyatra portékájukat

Tungram

szóje egy betűinek kicserélésével, vagy e szóje egy betűjével hozták forgalomba.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól. Lámpáink házalóknál és futó ügynököknél nem kaphatók, hanem kizárólag szaküzletekben.

A világ legnagyobb művészeit hallhatja

EDISON

világmárkájú

gramofon

lemezein

Str. Memorandului 16.

SPORT

A vasárnapi sport szenzációja a KAC győzelme volt

KAC—Haggibbor 1:0 (1:0)

(Cluj-Kolozsvár, okt. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem várt eredménye volt a kolozsvári futballderbinek, mely a második bajnoki fordulóban a KAC minimális gól-aranyu győzelmével végződött. A Haggibbor és KAC bajnoki találkozója mindig szenzációt jelentett Erdély sportéletében. A tegnapi mérkőzés iránt rég nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg s a rossz idő ellenére szép számú közönség ment ki a sétányi sportpályára.

A Schultz nélkül kiálló KAC Szaniszlóval megerősítve vette fel a küzdelmet a Szilágyi, Kinigli és dr. Hirsch helyén ifjúsági játékosokat szerepeltető Haggibbor ellen és csupán szerencsésnek tulajdoníthatja a két bajnoki pontot. A bizonytalanul működő KAC-együttes játékaival csalódást keltett s a Haggibbor lelkes összjátékával szembe csak a rutint és a nyers erőt volt képes állítani. A Haggibbor fiatal játékosai kitűnő technikát produkáltak. Állandó támadásban voltak, akcióikat azonban balszerencse kísérte. Különösen a védelem munkája érdemel elismerést, élén Léb kapussal, aki szenzációs volt. A csatársornak volt néhány győnge pontja és bizonyos, hogy Pollákkal a center posztján, a Haggibbor megnyerte volna a mérkőzést.

A mérkőzés lefolyása:

Haggibbor, Léb—Wesel, Pollák—Ordentlich Klein, Zelig II.—Rosenfeld II., Márk, Rozenfeld III., Weisz, Hegedüs.

KAC, Szatmári—Kriszoffer, Kajla, Paizs, Lakatos, Knizs—Tóth, Szaniszló, Rakitovszky, Rámai, Pancser.

Negyed 5 kor esőben indul meg a mérkőzés. A KAC kezd, de a labda a Haggibborhoz kerül és szép támadást intéz Szatmári kapuja ellen. A tizedik percben Kajla 16-on belül handset vét; a bíró 16-os vonalról itél büntetőt, Hegedüs lö kapura, Szatmári klasszikusan véd s a labdát a mezőnybe juttatja. 13 p. Haggibbor újra támad; Rosenfeld III. bombalövését Szatmári bebezén védi. 15. p. Szaniszló kornert véd, amit Rosenfeld II. lö. 23. p. a Haggibbor kapuja előtt kavardás támad, amelynek Szaniszló révén a labda a H. kapujába kerül. 1:0.

Kezds után a Haggibbor támad Rosenfeld III. kapu mellé lö. Élvezetes mezőnyjáték következik. 27. p. a Haggibbor egyik szép akcióját Kriszoffer úgy akasztja meg, hogy Sichermann elgáncsolja. 30. p. Hegedüs szép beadását Szatmári bizonytalanul védi. A KAC főlénybe kerül, Rámai veszélyes helyzetből kapu mellé lö. 25. p. Wesel veszélyes helyzetben ment. 35. p. Rosenfeld III. kicselezi a KAC védelmét és biztos helyzetből labdát ront. 40. perc. Szaniszló biztos helyzetből luftol. 43. p. Haggibbor támadás, Hegedüs az ellenfél kapuja előtt elcsuszik a sikos talajon. 44. p. Szaniszló durván faultolja Léb kapust, mire a bíró erőlesen figyelmezteti.

Második félidő KAC-támadással kezdődik, amely Pancser ofszióján megakad. Néhány perig KAC-főlény. Pollák kritikás helyzetből kornert ment. Ezután újra a Haggibbor támad és főlényét megőrzi a mérkőzés végéig. 25. p. Léb dupla lövést ment. 28. p. Rosenfeld III. lövést Szatmári ki-védi. A játék ezután izgalmasá válik. A Haggibbor csatársora pergőtűz alá fogja a KAC kapuját, de akcióit balszerencse kíséri. 38. p. Klein 20 méter-ről büntetőt rug, amit Szaniszló fejel ki Szatmári kapujából. A játék finisszel végződik, az eredményen azonban egyik fél sem tud változtatni.

A mérkőzést Selicean bíró korrektül vezette.

CFR—RMS 4:2 (3:1). Bajnoki. Bíró: Salvan Virgil. A lelkesen játszó vasutasok megérdemelten győznek a tartalékolt és tréninghiánnyal küzdő RMS fölött. A mérkőzés végig nívós és izgalmas volt. Az első félidőben a CFR, a másodikban pedig az RMS a többet támadó fél.

KAC—Haggibbor ifjúsági bajnoki 4:1 (2:1). Bíró Mann Károly.

Haggibbor II.—KAC II. 2:1 (1:1). Barátságos. Bíró: Gál.

A CFR II.—RMS II. szöv. díjmérkőzést a CFR nyerte meg, mivel a kijelölt időben ellenfele nem jelent meg a pályán.

Vidéki eredmények:

Temesvár. Kinizsi—TMTE 4:0 (1:0). Bajnoki. Bíró: Antoniac.

Resica. A

ságos.

Vulkán.

ságos.

Nagyszet

8:3 (3:2). Bir

Dicsősze

vásárhely 3:2

Arad. A

AMTE—Victo

Nagyvára

Bajnoki. Egye

Brassó. C

Marosvás

K

Hungaria

A Középeuróp

pesti Hungaria

játsszott a vilá

val. A Konrá

lányban volt,

javára. Biri k

Hungaria

—Schneider,

Hirzer.

Sparta. E

—Kada—Har

Horeys. A mé

Budapes

A mérkőzést

Attila—M

III. ker.—

Sabária—

Szeged.

Bécs. Ra

dult Slavia

európai kupa

A bolog

Olaszország

nemzetközi at

56—46 pont

Európában na

mivel a mult

meglehetősen

Megje

Uj

Ez a Fárisba
 divatlap tel
 tizenhatodal
 szabásmintai
 lékleteket. —
 dásban, ujság
 bizott

Benja min

Benja min

Isk
 fel

Fogkefe

fiukn

lányo

Róz

Szenzációja volt (1:0)

Uj Kelet tudósított a kolozsvári bajnoki fordulógyőzelmével végzők találkozójáról a sportéletben. Tapasztalt érdekű ellenére szép sportpályára. Szaniszlóval meg Szilágyi, Kinigli kosokot szereplencsésének tulaj. A bizonytalanul csaldást keltett szembe csak a állítani. A Hag-anikát produkál-akcióikat azonban védelem munkája ssal, aki szenzá-ny győnye pontja enter posztján, a kőzést.

ollák—Ordentlich Márk, Rozenfeld

Kajla, Paizs, Laka-Itovszky, Rámai,

eg a mérkőzés. ggyiborhoz kerül kapuja ellen. A handset vét; a Hegedűs lő ka- s a labdát a or újra támad; nári nebezen védi. it Rosenfeld II. előtt kavardás n a labda a H.

mad Rosenfeld III. játékát következik. kcióját Krishoffer annant elgáncsolja. Szatmári bizony- es kerül, Rámay 5. 25. p. Wesel o. Rosenfeld III. biztos helyzetből biztos helyzetből Hegedűs az ellen- talajon. 44. p. pust, mire a bíró

al kezdődik, amely ny percig KAC- kornerre ment. es fölényét meg- éb dupla lövést ét Szatmári ki- álik. A Haggibbor AC kapuját, de Klein 20 méter- fejjel ki Szatmári égződik, az ered- ad változtatni. rektül vezette.

ki. Bíró: Salvan k megérdemelten ghiánnyal küzdő vós és izgalmas másodikban pedig

bajnoki 4:1 (2:1).

(1:1). Barátságos.

dijmérkőzést a t időben ellenfele

ek:

4:0 (1:0). Bajnoki.

Resica. AAC Arad—UDR 3:1 (1:1). Barátságos.
Vulkán. Jiul II—Minerul 3:1 (2:1). Barátságos.
Nagyszeben. Jiul I.—Nagyszeben válogatott 8:3 (3:2). Bíró: Tóth.
Dicsőszentmárton. Dacia—Maros SC Marosvásárhely 3:2 (1:0).
Arad. ATE—Olimpia 3:2 (1:1). Bajnoki.
AMTE—Victoria Vointa 4:2 (3:1).
Nagyvárad. Törekvés—Bihorul 4:1 (1:0). Bajnoki.
Egyetértés—Amatőr 4:0 (1:0). Bajnoki.
Brassó. Coltea—BMTE 7:1 (3:0). Bajnoki.
Marosvásárhely. Galócási SC—MSE 3:2 (0:0).

Külföldi eredmények:

Hungaria—Sparta 0:0. Prágától jelentik: A Közép-európai-kupa elődöntő mérkőzésén a budapesti Hungaria tegnap 0:0 arányban eldöntetlenül játszott a világhírű cseh bajnoksáppal, a Sparta-val. A Konráddal megerősített Hungaria végig fölényben volt, a bíró két tizenegyest nem ítelt meg javára. Biri kapus szenzációsan védett.

Hungaria. Biri, Mandl—Oláh, Kocsis—Rebró—Schneider, Braun—Konrad—Opata Skvarek—Hirzer.

Sparta. Hochmann, Steiner—Perner, Kulenaty—Kada—Hanny, Ma'oun—Patek—Silny—Wessely Horevs. A mérkőzés semleges pályán megismétlik.

Budapest. Ferencváros—Ujpest 1:1 (0:0). A mérkőzést 30,000 főnyi közönség nézte végig.

Attila—Nemzeti 4:1 (3:1).

III. ker.—Bocskay 2:2 (2:0).

Sabária—Vasas 5:2 (1:2).

Szeged. Bástyá—Kispest 4:3.

Bécs. Rapid—Slavia 2:1. A favoritként indult Slavia ezzel a vereséggel kiesett a közép-európai kupa további küzdelmeiből.

A bolognai nemzetközi verseny győztese Olaszország lett. Bologna: A magyar—olasz nemzetközi atlétikai viadalt az olaszok nyerték meg 56—46 pontarányban. Az olaszok győzelmé egész Európában nagy meglepetést keltett, annál is inkább, mivel a mult vasárnapi olasz atlétikai bajnokságok meglehetősen gyenge eredményekkel véződtek.

Megjelent a kibővített

Uj Divat.

Ez a Fárásban magyar nyelven megjelenő havi divatlap teljesen ingyen ad mellékletül: egy tizenhatoldalas irodalmi folyóiratot, két eredeti szabásmintaívet, háromszinű művészi divatmel- lékleteket. — **Ára 25 lei.** Minden könyvkereske- désben, újságárusítóknál kapható. Romániai mee- bizott: **IG HERTZ, Calea Victoriei 5.**

מודע רבה

מחורי ספרים החפצים לקנות במוח ולתנחית נאותים יפנו לבית מסחרי וימצאו תמיד כל מיני ספרים רומעל והשכלה ספרים וראים שים פוסקים משנות המכמר היהודי של תשמישי סית כתרים ודיל וכו. מלותים צמר ומשי למחורים היותר נמוכים.

Benjamin Schapira Librăria Cernaăuți, Piața Dacia.

Iskola-

felszerelések!

Fogkefe, ruhakefe, hajkefe, fésű, fogkrém, szappan cipőkrém
fiuknak..... 140 lei
lányoknak..... 170 lei
izléses összeállításban
Rózsa Royal drogeria Cluj Ko- lozsvár, Póter 26.

Közgazdaság

A közterhek csökkentése és a garancia-rend- szer eltörlése nélkül csödbe jut a fatermelés

Erélyes akcióra készülnek a regáti faipari vállalatok

(Cluj-Kolozsvár, október 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Aki figyelemmel kísérte az utóbbi hónapokban tartott állami erdőárveréseket, esetről-esetre tapasztalhatta, hogy azok kivétel nélkül eredménytelenül véződtek. Ez annál feltűnőbb jelenség volt a nyári és tavaszvégi hónapokban, amikor a sokáig stagnálásra kár- hoztatott faexport kissé megélelénkült a vasuti fuvardíj leszállítása és a lej árfolyamánk esése miatt. Az árverések azért maradtak eredményte- lenek, mert a kincstár felemelte a lábön álló fa egységárfáját, úgy, hogy

A termelés alatt álló erdő reális értékének ilyen horribilis százalékát, üzemi és szállítási költségeken kívül, nem bírja el a fakereskede- lem. Ezeken kívül azonban a feldolgozott fa után a termelő még fizet 16 százalékos nyere- ségadót, 1 százalékos forgalmi adót az exportfa után, ami tulajdonképen 3 százalékos terhet jelent a nyersfára, amelynek csak 30—35 szá- zaléka kerül kivitelre. Azután van még a glo- bális adó, amely legalább 3 százalékot tesz ki, vagyis

az állami erdőkben ma drágább a fa, mint a piacon.

a haszon 21 százaléka is közterhekre megy.

A másik még különösebb, de már ismert jelenség ebben az erdőkben annyira gazdag or- szágbán az, hogy Máramaros és Szatmár vidéke Csehszlovákiából szerzi be fűrészáru-szükségletét, Dobruzdzásban pedig Bulgáriából importálnak tűzifát a belföldi árnál sokkal olcsóbban. Ennek a magyarázatát mindenki megtalálja, ha figyelembe veszi, hogy jelenleg milyen

Mindezek felett azután vannak különböző című községi és megyei illetékek, vagonszerzési költségek, 5 százalékos munkásbiztosítás, usz- tatási illeték, rakterületi bérek és számtalan más velejáró kiadás, amely érthetővé teszi az- után, hogy Románia miért szorult ki nemcsak a nemzetközi fapiacról, hanem ma már egye- nesen importálni kénytelen a fát.

közterhek nyomják a fakereskedelmet.

Ez a tarthatatlan helyzet komoly akcióra készítette különösen a regáti favállalatokat, amelyek követelik a szerződésüköti illetéknek 2 százalékra csökkentését, a mezőgazdasági adó- nak két évre való felosztását, a befásítási kauciók megszüntetését, az évi termelés érté- két kitevő 50 százalékos garancia eltörlését, azonkívül pedig az állam garantálja a kiter- melésre adott erdőségeknél úgy a területet, mint a várható famennyiséget. Ezen intézke- dések nélkül a faipari válság csak súlyos- bodni fog.

A még az erdőben levő nyersfa után a követ- kező adókat és kamatokat fizeti a termelő:

adás-vételi szerződés iktatási illetteke	50%
mezőgazdasági telekadó	19 "
az évi vágás értékének félösszegéig kö- telező állami garancia kamatja	15 "
a befásítási kaució kamatja	3 "
a befásításhoz használt tüke kamatja	3 "
befásítási költségek	7 "
összesen	520%

A kormány az állami jövedelmek csök- kenésére állítja be az új költségvetést.

Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter a költsé- gvetésre vonatkozólag a szakminisztériumoknak küldött instrukciókkal kapcsolatban kijelenti, hogy a jövőben nem emelkedhetik a költségvetés, tehát a kiadások emelkedését nem engedélyezheti. Közli még, hogy a jövő év elején új pénzügyi összeírás lesz, amelynek eredménye azután az állami jöve- delmek csökkenését idézheti elő. Ezért óvatosságot ajánl a jövő évi költségvetés összeállításánál.

felül 10 lej és a 30 fokon felüli pálinkák szintén 10 lej. Ezek az árak három hónapra érvényesek október elsejétől kezdődőleg. A 20 százalékos taxát az egész eladott mennyiséghez kell hozzászámítani, valamint azokat a fogyasztási és termelési illetteke- ket is, amelyeket a pálinkák után fizetni kell.

Lengyelország szabadzónákat kap a galaci és braillai kikötőkben.

Bukarestből je- lentik: A lengyel kormány tárgyalásokat folytat Romániával, hogy a braillai és galaci kikötőkben szabadzónát engedélyezzenek a lengyel árutranzító részére. A lengyelek ezáltal lényeges emelkedést remélnek elérni a Balkánállamokba és Kisázsziába irányuló szén- és bészáruelexportnál.

Hornyolt és hódfarku cserepet
legjutányosabb árban
prompt szállítása ajánl
Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt.
Cluj, Piața Unirii 20

Megállapították a pálinka nagykeres- kedelmi árát.

Bukarestből jelentik: A pénzügy- minisztérium a következőkben állapította meg a pálinka engros árát: gabonapálinka literfokonként 1 lej 30 bani, cognac 8 lej 50, cujka 30 fokon

Tőzsde

A piac, kevés tüzetlkötés mellett, változó hangulatu volt.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3115—3120	—	—	491 ¹ / ₄	3120	11020	13663	65087	192850
Newyork	16050—161	51862	51867	2548	161	57150	70850	3375	—
London	786—788	2523 ³ / ₄	2524	12402	786	2781	3448	16421	48662
Páris	635—640	2025	2025 ¹ / ₂	—	633	2243 ³ / ₄	2780	13247	39237
Milano	880—885	2830 ¹ / ₂	2831 ¹ / ₂	139	880	3120	3869	18430	54575
Prága	478—480	1537	1537 ¹ / ₂	—	480	1693 ¹ / ₂	209370	—	296 ¹ / ₂
Budapest	2820—2830	9072 ¹ / ₂	9072 ¹ / ₂	—	2830	—	12390	59047	—
Belgrád	—	913	913	—	285	1006 ¹ / ₂	1248	5945	175
Bukarest	—	324	324	1590	—	357	442	2106	62 ¹ / ₂
Varsó	—	58	58	—	—	6390	7915	37710	—
Bécs	2270—2280	7315	7315	—	2280	8066 ¹ / ₄	—	47620	—
Berlin	3860—3870	12358	12357	—	3950	13617	16882	804	—

Szén lej árfolyama: Zürich (utó) 324, Páris 1590, Budapest 357, Bécs 44900, Prága 2106.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

אתרוגים
לולביסוהדרסים אין גאטען
מען אייסוואהל אונד בילד
ליגטע בעזונסקוועלע
SAFRUTH
Jüd. Buchhandlung, Cluj,
(Széchenyi-tér) 39.

אתרוגים
הארדס לביתמסחר
הפרים המפורסם בארץ
ובחיי ווארץ אשר נתנו
ונתחד ביהר שאת ועין
Librerie Weiss, Sighe-
tul Marmatiei

Műhelynek, raktárnak
megfelelő helyiségek
kiadók Malom-utca
28. szám

Egy különbejáratu szép
uccai szoba kiadó. Cim a
kiadóban.

Egy új pados kandaló
eladó. Értekezni Németh
István szabóüzletében
Bolyai u. Deák Ferenc u.
sarak.

Raktárra érkeztek leg-
újabb női kabátok, eredeti
modellek és különféle
szőrmeék, Fülöp Testvérek-
nél. Dej.

Állandó kosztosnak
80 lejiért
elsősztályu
ebéd-vacsora
kapható csaknem a Fő-
téren lakó uricsaládnál.
Cim a kiadóban.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY!
Tu idomására hozzuk az érdekelte közönség-
nek, hogy október hó 31-én d. e. 11 órakor nyilván-
vános árlejtést tartunk zárt ajánlatok alapján a
Hadiárvaák Gondozóhivatalának Honvéd ut. 42
sz. I-ső emeleti helyiségében a következő anvagok
szállítására:

- 748 m. szövet téli fiu ruhának
 - 420 " " " kabátnak
 - 263 " " " leányka ruhának
 - 520 " vászon fehérneműnek.
- Az árlejtés az állami könyvviteli törvény
72-83 §. alapján tartatik meg. és az ajánlattevők
kötelesek az ajánlattal egyidejűleg 6% bánt
pénzt letenni.

HADIÁRVÁK GONDOZÓ HIVATALA.

קנה מיד עמיתך
Pártoljuk a híthű zsidó ipart

Mindenféle butor
legjobb, legdiszesebb kivitelben, legol-
csóbb árban, rajz szerint.

Asztali kuglizó
legcélszerűbb házi társasjáték 600 lei.
Kapható az Iclodi Iparos Jeschiva aszta-
los műhelyben. Cim:

Ateliere de Tamplerie
"Tora im Derech Erecz"
Iclod, jud. Someș

Burgonya nagyobb meny-
nyiségben keresetlik. —
Részletes ajánlat Schatte-
les ügyv. kcség, Termény-
közvetítés. Ruképvisele-
tek, Lugoj [Banat] Telefon.

Cur-Salomban 1735 számu
3 dunamos parcellamat el-
adom. — Müller Fülöp
Hateg.

Kiscsaládu modernebb
ortodox sakter 3500 lei
fizetés, lakás, fűtés és vi-
lágítás (semmi más mel-
lékjövdelem) azonnal áll-
lást elfoglalhat. Költse-
geket csak meghívottak
igényelhetnek. — Engen
Kain, Brezoi-Valcea.

3239

Értesítés!
Értesítjük a n. é. kö-
zönséget, hogy Strada
Matei (Mátyás-u.) 2. sz.
alatt egy villanyaróre
berendezett **műköszö-
rűldét** létesítettünk és
e szakmába vágó bár-
minemű javításokat el-
vállalunk. Valódi gar-
rantált Louper-féle So-
lingeni acélaru raktá-
ron. Továbbá mecanikai
és lakatos munkálatok
pontos és lelkiismeret-
es kiszolgálását bizto-
sítjuk. Szives pártfogá-
sát kérve:
Muntean és Bethlendi.

Jól főzni tudó zsidó szak-
ácsnét azonnali belépésre
keresek. — Engen Kain,
Brezoi-Valcea. 3239

Sarokház hely a pillangó-
telepen eladó. Értekezni a
Kadima nyomdában, Str.
Baron L. Pop 10.

Perfekt **gyorsírásra** rövid
idő alatt megtanitom, a
legújabb módszerrel. Cim
a kiadóban.

Egész könyvtárt

állíthat össze

néhány lejiért.

Rendeljen azonnal az alábbi művekből:

Angol nyelvtan Dr. Pröhle V. — — — —	Lei 40
Francia nyelvtan Dr. Pröhle V. — — — —	20
Görög nyelvtan Dr. Schmidt M. — — — —	20
Ált. nyelvtudomány Dr. Rubinyi M. — — — —	40
Számtan. Lévy E. — — — —	20
Planimetria Lévy E. — — — —	20
Számítási példatár. Dr. Lévy Ede — — — —	20
Algebrai példatár. Dr. Lévy Ede — — — —	20
Politikai számtan. Perjessy László — — — —	20
Kereskedelmi számtan. Derszib B. — — — —	20
Steometria. Lévy E. — — — —	20
Fizikai példatár, 2 sorozat, Dr. Lévy Ede — — — —	40
Fizika története. Baumgartner A. — — — —	40
Egyet. irod. történet. I. Hamvas József — — — —	20
Latin stílusztika. Dr. Cserey I. — — — —	20
Keresk földrajz. Pataki S. — — — —	20
Római nemz. irod. tört. Marton J. — — — —	20
Poetika. Gaal M. — — — —	20
Retorika. Gaal M. — — — —	20
Stílusztika. Gaal M. — — — —	20
Gombaisme. Cserey A. — — — —	60
Lepkehátározó. Cserey A. — — — —	60
Kis növényhatározó. Cserey A. — — — —	80
Növények természetrajza. Cserey A. — — — —	40
Növénytani kifejezések. Cserey A. — — — —	40
Állatok fejlődése:	
I. Általános fejlődéstan. Perényi József — — — —	40
III. A szervek fejlődéstan. Perényi József — — — —	40
Állatok természetrajza. Cserey A. — — — —	40
Ált. zenetan. Goll J. — — — —	20
Keresk. története. Stirring-Végh — — — —	20
Áruisme Lexicon. Koos G. — — — —	80
Áruüzleti szokások. Matasovszky B. — — — —	20
Keresk. levelezés. Heinrich K. — — — —	40
Könyvvitel Trautmann H. — — — —	80
Vitagyorsírás. Bodogh János — — — —	20
Német lev. gyorsírás. Réti H. — — — —	20
Német helyesírás. Albrecht I. — — — —	20
Építési Enciklopédia:	
I. Köszerkezetek. Lechner J. — — — —	40
III. Vasszerkezetek. Lechner J. — — — —	40
IV. Épületek felszerelése. Lechner J. — — — —	40
Vasbetonszerk. a magas épít. Müller F. — — — —	60
Filozófia története. Serédi L. — — — —	40
Logika. Schmidt M. — — — —	20
Lélektan: Schmidt M. — — — —	20
Ethika. Somló B. — — — —	20
Szociológia. Somló B. — — — —	20
Feminizmus. Wirkner J. — — — —	20
Magyar jelmez fejlődése. Nemes M. — — — —	40
Magyarország őskora. Darnay K. — — — —	40
Magyar művelődéstört. Bartha J. — — — —	20
Magyar képzőműv. Myskovszky E. — — — —	60
Dramaturgia. Rakocay P. — — — —	20
Előadás művészete. Dr. Hevesi S. — — — —	60
Színjátszás művészete. Dr. Hevesi S. — — — —	60
Alkotmánypolitika. Dr. Gratz G. — — — —	20
Magyar büntetőjog. Dr. Atzél B. — — — —	40
Bűnvádi perrendtartás — — — —	40
Keresk. jog. Dr. Beréuyi P. — — — —	20
Kihágások könyve. Dr. Atzél B. — — — —	40
Kereskedelmi vétségek Dr. Atzél B. — — — —	20
Közigazgatástan. Dr. Balogh A. — — — —	20
Nemzetközi jog. Dr. Gratz G. — — — —	40
Polgári perrend. Dr. Térfy Gy. — — — —	80
Magyar Prof. Egyh. jog. Hörk J. — — — —	40
Magyar váltójog. Dr. Berényi P. — — — —	20
Magyar pénzügyi jog — — — —	40
Római institúciók Dr. Bozóky A. — — — —	20
Római magánjog. Dr. Bozóky A. — — — —	20
Ausztriai ált. magánjog. Dr. Atzél B. — — — —	60
Pénzügytan. Dr. Kovács G. — — — —	40
Magyar bányajog. Dr. Katona M. — — — —	20
Telekkönyv. Dr. Bedő M. — — — —	20
Önműködő löfegyverek. Schneider A. — — — —	40
Kardvívás Tebetic R. — — — —	40
A zománc. Mihálik J. — — — —	40
Mithologia. Dr. Losonczy L. — — — —	60
Képes atlasz a görög és római régiségekhez. Dr. Schmidt M. — — — —	60

Utánvétellel küldi:
Lepage könyv-kereskedés Cluj
Még ma rendeljen!

Jegyzéket — egyéb művekről is — kívánatra küldünk

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: A régi Oroszország (Ujdonság, először. Premier-
bérlet 6 szám. Sorozat 45.)
Szerda: A régi Oroszország (Napibérlet 8. szám C.
Sorozat 46.)
Csütörtök: A régi Oroszország (Napibérlet 9 szám A.
Sorozat 47.)
Péntek: A régi Oroszország. (Napibérlet 9 szám B.
Sorozat 48.)
Szombat d. u. 4-kor: Nem nőülök (Szilágyi Berta
vendégjátékával. Poor Lili főllépésével. Nagyön-
olcsó helyárrakkal. Sorozat 49.)
Szombat este fél 9-kor: Borsza Amerikában. (Operette
ujdonság, először. Premierbérlet 7 szám. Sorozat-
szám 50.)
Vasárnap fél 3-kor: Erdészleány (Kolbay Ildikóval.
Olcsó helyárrak. Sorozat 51.)
Vasárnap 6-kor: A régi Oroszország (5-ödször. Rendes
helyárrak. Sorozat 52.)
Vasárnap fél 9-kor: Borsza Amerikában. (Operette,
2-odsor. Napibérlet 9 szám, C. Sorozat 53.)
Hétfő: Borsza Amerikában. (3-adszor. Napibérlet 10
szám A. Sorozat 54.)

A színházi iroda közleményei

A Régi Oroszország Ma este lesz az utolsó
évtized legszenzációsabb drámai ujdonságának az
Oroszország-nak bemutatató előadása. A közönség
is a színészek is valóságos lázzal várják a mai
estét. A nagyhatású példátlanul izgalmas drámai
ujdonság 9 képre oszlik, de a színház technikai
felkészültsége lehetővé teszi, hogy a 9 kép két
és fél óra alatt leperegjen. 167 Európai ország
játszotta eddig az Oroszország-ot s mindenütt
óriási siker volt. Nálunk ezen a héten ötször
kerül színpadra: Kedden szerdán csütörtökön pé-
nteken és vasárnap délután 6 órakor. A főszere-
peket Poór Lili, Taray Ferencz, Janovics Jenő,
Kemény László, Tóth Elek, Hoykó Ferenc, Mi-
hályfy László, fogja játszani.

Borsza Amerikában. Operette premiére lesz
szombaton este: A budapesti színházi évad leg-
nagyobb sikerű ujdonságát a Borsza Amerikában
című mulatságos ujszerű operettet fogják bemu-
tatni. Budapesten eddig 100 előadást ért meg
a Borsza Amerikában. Tömördek attrakció, tánc,
meglepetés tartítja az új operette előadását.
Vasárnap este és hétfőn este magismétlik a Bor-
sza Amerikában előadását.

Nyulszőr- és filc-kalapok

uj kreációk legolcsóbban kaphatók az
„IDEAL“-ban C. Reg. Ferd. No 8.
(Wesselényi - ucca)

Kottát bármilyet óhajt,
azonnal megkap-
hatja
legolcsóbban Király J.
zeneműkereskedésében — Főter 15. szám

Őszi és téli szezonra

kabátkelmék,
kosztüm- és ruhasző-
vetek, bársonyok,
flanelek, vásznak
beérkeztek

Heller
&
Molnár

divatnagyházába, Cluj, Calea Reg.
Ferdinand 15. Telefon 1-63.

Szerkesztőség.
Kolozsvár, S.
Telefon:
Szerk. és kiadó
9-77

1927 október

Hát a Z

Tiz zsidó fi
felső kereskedel
folyamára bevo
sem azért, min
nem tünnék me
a misztikus és
gátat a tiz zsid
tetése elé.

Ilyenkor le
nyugtató nyil
sorára, amelyek
menny előtt éve
ségek jogtalan
az iskola rezsim
csak a nyugtal
léteznek. A sza
vesztja el a kis
kisebbségi iskol
kapuit, a közokt
talja magát és
kat, hogy az á
sáról gondosko
kisebbségi isko
veszi el senkit

Amde ez a
a közoktatásig
nélkül maradt
vári felsőkeres
csupán egy este
gosan mutatja
pedig zsidó kis
iskolákban sinc

A zsidó ifju
zik, befizeti a
veket, betül a
tanuláshoz, meg
regulamentum
mutatnak a sza
való szabályre
kedelmi iskola
időben a zsidó
polgári joguk
vényeknek, am
szág jogfoszto
zetbe juttatták
nak az a passz
gári jogait ko
kusan törölte
lyek különbség
között.

Alkotmány
kalmazni ma e
deletet. Ha eg
csak ötven di
tatási kormány
Ha ehhez, a
módja, akkor
ségi kataszter
jön be az ötv
gánoktatásról
engedik meg,
állítsanak fel,
elsőrendű köt
lentkezőnek sz
és nem is kér
talan az az el
szám fölé ke
tartsanak el
ez az elgondo
szám fölé ke
vagyonni cenzu
és minden eg
szeritenek rá
extrabudgetari
Nem mego